

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 2 stycznia 2012 roku stanowi kwota 1.600,00 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że decyzją z dnia 12 maja 2014 roku zmieniającą decyzję z dnia 1 marca 2013 roku stwierdzono, że A. J. jako pracownik u płatnika składek (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 2 stycznia 2012 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w okresie od dnia 2 stycznia 2012 roku. Organ rentowy podniósł, że w trakcie postępowania administracyjnego płatnik składek, ani ubezpieczona nie przedłożyli żadnych wyjaśnień i stosownych dokumentów dotyczących uzyskanego przez ubezpieczoną wynagrodzenia. Ustalone okoliczności w ocenie organu rentowego świadczą, iż zmiana stanowiska ze specjalisty ds. sprzedaży na kierownika działu sprzedaży oraz ustalenie wynagrodzenia w kwocie 4.000,00 zł miesięcznie z jednoczesną zmianą wymiaru czasu pracy miało jedynie na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą ubezpieczonej od nowej wyższej podstawy ich wymiaru. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanął na stanowisku, że powyższa czynność jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, a co za tym idzie nieważna.

/decyzja – k. 1-3 akt ZUS/

W dniu 10 lipca 2014 roku A. J. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i orzeczenie, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. od dnia 2 stycznia 2012 roku (w poszczególnych miesiącach) stanowią kwoty zadeklarowane przez pracodawcę i zaewidencjonowane w systemie informatycznym organu rentowego, tj. obliczone zgodnie z umową o pracę z dnia 2 stycznia 2012 roku z wynagrodzeniem miesięcznym 4.000,00 zł brutto plus premia oraz wniosła o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz (...) Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona odwołująca się podniosła, że o tożsamości stanowiska, czy porównywalności stanowiska pracy świadczy nie jego nazwa, lecz faktyczny zakres obowiązków wykonywanych na takich stanowiskach. Natomiast A. J. obok pełnienia funkcji kierownika działu sprzedaży, wykonywała także obowiązki handlowca/sprzedawcy usług realizowanych przez Spółkę. Takie połączenie dwóch funkcji w Spółce miało miejsce tylko w przypadku dwóch osób: ubezpieczonej i M. M., którego wynagrodzenie było wyższe niż A. J.. Odwołująca podniosła, że na wysokość wynagrodzenia wpływ ma także doświadczenie pracownika i efekty jego pracy. Spółka prowadzi bowiem działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług finansowych na rzecz konkretnych banków (pozyskiwania klientów dla banków). Pracownicy Spółki wyszukują potencjalnych klientów, nawiązują z nimi kontakt, oceniają ich zdolność kredytową, negocjują warunki umów kredytowych i doprowadzają do zawarcia umów kredytowych. Po zawarciu umowy kredytowej kontakt z klientem urywa się lub jest ograniczony do potencjalnej nowej umowy lub zmiany już istniejącej. Z tego tytułu Spółka uzyskuje wynagrodzenie prowizyjne, które w 2011 roku, a także w latach następnych, wyniosło milionowe kwoty. Spółka prowadzi działalność nie tylko przez biuro w Ł., ale również przez swoje filie w W., K., L. i C.. Odwołująca wyjaśniła, że w sytuacji, gdy któreś z biur zaczyna osiągać większe przychody, istnieje potrzeba powierzenia jednej z zatrudnionych tam osób funkcji kierowniczej, celem koordynacji pracy wszystkich zatrudnionych tam osób. Natomiast na funkcję kierownika nie zatrudnia się osoby pochodzącej spoza Spółki, lecz funkcję tę powierza się wyłącznie osobie świadczącej już pracę w danej filii. Wynagrodzenie osób zatrudnionych w Spółce zależy od osiągniętych przez nich wyników, z tego powodu istotnym składnikiem wynagrodzenia jest premia. W biurze Spółki w Ł. potrzeba powołania kierownika sprzedaży zaistniała już w połowie 2011 roku, a pracownik któremu z dniem 1

sierpnia 2011 roku powierzono taką funkcję, pod koniec 2011 roku zrezygnował z pracy. A. J., jako współpracownik Spółki, już od kilku lat świadczyła usługi na rzecz Spółki, w tym na rzecz biura w Ł.. Od dnia 1 sierpnia 2011 roku została zatrudniona w Spółce i w tym czasie wyszukała wielu klientów, którzy zawarli umowy z bankami, co przyczyniło się do wydatnego zwiększenia obrotów Spółki. W związku z wakatem na stanowisku kierownika sprzedaży funkcję tę powierzono A. J.. Umowa o pracę na tym stanowisku została zawarta w dniu 2 stycznia 2012 roku. W ramach powyższej umowy A. J. w dalszym ciągu wykonywała dotychczasowe obowiązki (związane z pozyskiwaniem klientów), jak też obowiązki koordynacyjne wobec specjalistów sprzedaży świadczących prace w biurze w Ł.. W powyższym stanie faktycznym uznanie przez organ rentowy wysokości wynagrodzenia wynikającego z umowy o pracę z dnia 2 stycznia 2012 roku zawartej z A. J. za pozorne, jest w ocenie strony odwołującej błędne oraz pozbawione podstaw faktycznych i prawnych.

/odwołanie - k. 2-10/

W dniu 10 lipca 2014 roku odwołanie od powyższej decyzji z dnia 10 czerwca 2014 roku złożył również płatnik składek (...) Finanse spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę i orzeczenie, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. od dnia 2 stycznia 2012 roku (w poszczególnych miesiącach) stanowią kwoty zadeklarowane przez pracodawcę i zaewidencjonowane w systemie informatycznym organu rentowego, tj. obliczone zgodnie z umową o pracę z dnia 2 stycznia 2012 roku z wynagrodzeniem miesięcznym 4.000,00 zł brutto plus premia oraz wniósł o zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz (...) Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu płatnik składek wywodził jak w odwołaniu ubezpieczonej.

/odwołanie - k. 2-10 akt o sygn. VIII U 2756/14/

W odpowiedziach na odwołania z dnia 13 sierpnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz wniósł o łączne rozpoznanie spraw, a także o zasądzenie kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

/odpowiedź na odwołanie - k. 13-15 odwrót, odpowiedź na odwołanie - k. 13-15 odwrót akt VIII U 2756/14/

Postanowieniem z dnia 8 kwietnia 2015 roku sprawa z odwołania (...) Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą z odwołania A. J. prowadzoną pod sygnaturą akt VIII U 2755/14.

/postanowienie - k. 25 akt VIII U 2756/14/

Na rozprawie w dniu 9 grudnia 2015 roku pełnomocnik płatnika składek i wnioskodawczyni poparł odwołanie, natomiast pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawców oraz pełnomocnika organu rentowego: 00:36:29 – płyta CD k.235/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. J. (z d. R.) ma wykształcenie wyższe, posiada tytuł licencjata. W latach 2008-2010 była zatrudniona w P. P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na stanowisku doradcy, specjalisty, a na końcu eksperta do spraw kart kredytowych.

/kwestionariusz osobowy – k. 1 część A akt osobowych A. J. w kopercie k. 110, zeznania wnioskodawczyni: 00:06:33 – płyta CD k. 124/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., ul. (...) jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym od dnia 28 września 2010 roku. Organem reprezentującym spółkę jest zarząd, funkcję prezesa zarządu początkowo sprawował R. J., od miesiąca stycznia 2013 roku funkcje tę sprawuje J. S. (1). Prokurentem spółki jest J. W.. Przedmiotem działalności spółki jest pośrednictwo pieniężne, działalność trustów, funduszy i podobnych instytucji finansowych, leasing finansowy, pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych i inne. Spółka zajmuje się sprzedażą kredytów, początkowo współpracowała z jednym bankiem, następnie rozszerzyła usługi o sprzedaż kredytów również innych banków. Spółka ma swoje oddziały również w innych miastach.

/wpis do KRS stan na dz. 8.12.2015 r. – k. 224-230, zeznania świadka N. K.: 00:49:43 – płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:34:31, 01:40:12 – płyta CD k. 124, zeznania wnioskodawczyni J. S. (1): 00:06:27 – płyta CD k. 235, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:15:36, 00:27:46 – płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55 – płyta CD k. 235/

Wnioskodawczyni poznała R. J., J. S. (1)

i prokurenta spółki (...) w okresie zatrudnienia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. R. J. i J. W. postanowili założyć własną spółkę o podobnym profilu i zatrudnić w niej pracowników P. P., po tym jak pracodawca przestał im wypłacać wynagrodzenia w związku z kłopotami finansowymi. Zależało im również na zatrudnieniu ubezpieczonej, gdyż była dobrym sprzedawcą, osiągającym wysokie wyniki sprzedażowe.

/zeznania świadka R. J.: 01:34:31 – płyta CD k. 124, zeznania świadka J. W.: 01:05:30 – płyta k. 186, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:06:33 – płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55 – płyta CD k. 235/

W początkowym okresie działalności spółki, obowiązki związane z kierowaniem zespołem pracowników zajmujących się sprzedażą wykonywali R. J. i J. W..

/zeznania świadka A. W.: 00:47:11 - płyta CD k. 186, zeznania świadka J. W.: 01:05:30 – płyta k. 186/

W okresie od dnia od 1 sierpnia 2011 roku do dnia 2 listopada 2011 roku A. J. była zatrudniona w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w Ł. na podstawie umowy pracę na czas określony, na stanowisku specjalista ds. sprzedaży, w wymiarze 1/40 etatu z wynagrodzeniem 50,00 zł brutto miesięcznie plus premia uznaniowa. Do jej obowiązków należała sprzedaż kredytów gotówkowych i innych. Wnioskodawczyni zabiegała o zatrudnienie na stanowisku kierowniczym, albowiem dotychczasowa praca nie satysfakcjonowała jej.

/bezsporne, decyzja – k. 1-3 akt ZUS, zeznania świadka R. J.: 01:34:31 – płyta CD k. 124, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:06:33, 00:11:35 – płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55 – płyta CD k. 235/

Płatnik składek rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne A. J. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwotach 0,00 zł za miesiąc sierpień 2011 roku, za miesiące od września do listopada 2011 roku - w kwocie 50,00 zł oraz za miesiąc grudzień 2011 roku - w kwocie 97,74 zł.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od dnia 31 marca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zatrudniała od 6 do 13 pracowników na stanowiskach specjalistów ds. sprzedaży, doradców klienta oraz dyrektora handlowego w pełnym wymiarze czasu pracy, z wyjątkiem dwóch pracowników zatrudnionych w wymiarze 1/40 etatu.

/skrócona lista pracowników – k. 133 – k. 142, lista osób otrzymujących w okresie od dn. 1.01.2010 r. do dn. 31.12.2012 r. premie z wskazaniem kwoty wynagrodzenia zasadniczego – k. 161, 199-204/

W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku płatnik składek zatrudniał od 12 do 18 pracowników na stanowiskach specjalistów ds. sprzedaży, doradców klienta, kierownika działu sprzedaży, kierownika

zespołu oraz dyrektora handlowego w pełnym wymiarze czasu pracy, z wyjątkiem dwóch pracowników zatrudnionych w wymiarze 1/40 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym w kwotach od 1.500,00 zł do 4.000,00 zł.

/skrócona lista pracowników – k. 143 – k. 160, lista osób otrzymujących w okresie od dn. 1.01.2010 r. do dn. 31.12.2012 r. premie ze wskazaniem kwoty wynagrodzenia zasadniczego – k.161, 199-204/

W okresie od dnia 1 listopada 2011 roku stanowisko kierownika działu sprzedaży zajmowała N. K., której wynagrodzenie wynosiło 4.000,00 zł brutto plus premia uznaniowa, nie zajmowała się ona sprzedażą kredytów. N. K. stała się niezdolna do pracy w miesiącu grudniu 2011 roku w związku z chorobą przypadającą w czasie ciąży, a następnie korzystała z urlopu macierzyńskiego. We wcześniejszym okresie N. K. była zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży w wymiarze 1/40 etatu.

/kopia akt osobowych N. K. - koperta k. 89, szczegółowa lista płac – koperta k. 161, zeznania świadka N. K.: 00:46:26, 00:49:43, 00:52:41, 01:02:22 – płyta CD k. 124, zeznania świadka A. R.: 01:19:10, 01:29:06 - płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:44:15, 01:47:44 – płyta CD k. 124, zeznania świadka M. M.: 00:13:58 - płyta CD k. 186, zeznania świadka A. W.: 00:47:11 - płyta CD k. 186, zeznania świadka J. W.: 01:05:30 – płyta k. 186 /

Z dniem 2 stycznia 2012 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowana przez R. J. – prezesa zarządu zawarła umowę o pracę z A. J. na czas określony od dnia 2 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika działu sprzedaży za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Miejszem wykonywania pracy była Ł., ul. (...). Jako datę rozpoczęcia pracy wskazano 2 stycznia 2012 roku.

/umowa o pracę – k. 2 część B akt osobowych A. J. w kopercie k. 110/

W dniu 2 stycznia 2012 roku A. J. odbyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – instruktarz ogólny oraz stanowiskowy na stanowisku pracy kierownika zespołu sprzedaży przeprowadzone przez specjalistę d/s BHP.

/karta szkolenia wstępnego BHP – k. 5 część B akt osobowych w kopercie k. 110/

Płatnik składek w dniu 9 stycznia 2012 roku dokonał zgłoszenia A. J. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego od dnia 2 stycznia 2012 roku.

/druk (...) k. 2 część C akt osobowych w kopercie k. 110/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków A. J..

/okoliczność bezsporna/

Warunki wynagradzania wnioskodawczyni ustalała z prokurentem J. W. i ówczesnym prezesem spółki R. J., wspólnie ustalili kwotę w wysokości 4.000,00 zł brutto. A. J. poza obowiązkami związanymi z kierownictwem, chciała zajmować się również sprzedażą kredytów, gdyż umożliwiało to uzyskiwanie dodatkowego wynagrodzenia.

/zeznania świadka J. W.: 01:05:30, 01:36:31 – płyta k. 186, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:15:36 – płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55 – płyta CD k. 235/

Kierownicy zatrudnieni przez płatnika składek mogli wybrać, czy będą się zajmować również sprzedażą produktów, czy wyłącznie kierowaniem zespołem.

/ zeznania świadka N. K.: 01:02:22 – płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:44:15 – płyta CD k. 124, zeznania świadka M. M.: 00:24:55 - płyta CD k. 186/

Do obowiązków wnioskodawczyni należała sprzedaż własna, czyli pozyskiwanie klientów zainteresowanych kredytami gotówkowymi, konsumpcyjnymi oraz kierowanie zespołem tj. wdrażanie nowych pracowników swojego zespołu do wykonywania zleconych zadań, odbywanie spotkań, motywowanie pracowników do pracy, rozliczanie planów sprzedażowych, rekrutacja nowych pracowników, prowadzenie szkoleń.

/zeznania świadka A. R.: 01:14:19, 01:19:10, 01:29:06 - płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:44:15 - płyta CD k. 124, zeznania świadka M. M.: 00:13:58 - płyta CD k. 186, zeznania świadka A. W.: 00:47:11 - płyta CD k. 186, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:11:35, 00:27:46 - płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55 - płyta CD k. 235/

Pracownicy zatrudnieni w Spółce na stanowiskach sprzedażowych mieli określone przez prezesa zarządu miesięczne plany sprzedażowe. Plany były przedstawiane na zebraniach odbywających się na początku miesiąca. Kierownicy zespołów byli rozliczani z planów, które zostały określone dla podległych im pracowników. Minimum sprzedażowe na dany miesiąc wynosiło 100.000,00 zł, niektórzy pracownicy sprzedawali kredyt za kwotę 400.000,00 zł, inni na kwoty 50.000,00 zł lub 80.000,00 zł.

/zeznania świadka N. K.: 01:02:22 - płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:58:59 - płyta CD k. 124 /

Wynagrodzenia pracowników płatnika składek składały się z wynagrodzenia zasadniczego oraz premii uznaniowej związanej z wynikami sprzedażowymi. Na wysokość premii wpływało kilka czynników, m.in. wysokość udzielonego kredytu, ubezpieczenie kredytu, wysokość prowizji bankowej, złożoności i czasochłonności procesu sprzedaży i kompletowania dokumentów. Pracownicy otrzymywali premie w różnych kwotach od 70,00 zł do 12.566,50 zł, kwoty te były zaokrąglane do pełnych wysokości lub niezaokrąglane. Premie zasadniczo były wyliczane przez prezesa spółki. Premia z tytułu pośredniczenia w zawarciu umowy kredytu z reguły była wypłacana pracownikom za dany miesiąc, w następnym miesiącu tj. po uruchomieniu kredytu, co następowało w ciągu kilku dni od podpisania umowy. Klienci mieli 14 dni na odstąpienie od umowy, na wniosek pracownika od tej zasady odstępowano np. przy małym prawdopodobieństwie odstąpienia od kredytu przez klienta.

/lista wypłaconych dodatków typu premia uznaniowa w okresie od dn. 1.01.2011 r. do dn. 31.12.2012 r. - k. 80-87, zeznania świadka N. K.: 00:57:35 - płyta CD k. 124, zeznania świadka A. R.: 01:26:41 - płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:51:22, 01:55:06 - płyta CD k. 124, zeznania świadka M. M.: 00:24:55, 00:32:15, 00:43:43 - płyta CD k. 186, zeznania świadka A. W.: 00:47:11, 00:58:30, 00:59:46 - płyta CD k. 186, zeznania świadka J. W.: 01:05:30, 01:48:22, 01:58:01 - płyta k. 186 /

W aktach osobowych pracownika płatnika składek - M. W. zatrudnionej na stanowisku specjalisty d/s sprzedaży znajduje się procentowy wykaz wysokości prowizji od sprzedaży kredytów w formie aneksu do załącznika umowy z dnia 1 września 2012 roku. W aktach osobowych innego pracownika płatnika składek - J. S. (2) zatrudnionej na stanowisku specjalisty d/s sprzedaży brak jest takiego wykazu.

/akta osobowe M. W., akta osobowe J. S. (2) - koperta k. 205/

W spornym okresie A. J. pośredniczyła w zawarciu umów kredytowych:
z 4 klientami w miesiącu styczniu 2012 roku, z 2 klientami w miesiącu lutym 2012 roku,
z 7 klientami w miesiącu marcu 2012 roku, z 2 klientami w miesiącu kwietniu 2012 roku,
z 1 klientem w miesiącu maju 2012 roku oraz z 1 klientem w miesiącu czerwcu 2012 roku.

/lista klientów z 2012 roku, z którymi podpisano umowy w związku z którymi wypłacono A. J. premię - k. 88, zeznania świadka E. Ż.: 00:37:26, 00:41:25 - płyta CD - k. 124, zeznania świadka D. R.: 00:42:29 - płyta CD k. 124, zeznania świadek J. P. (1): 00:07:48, 00:12:34 - płyta CD k. 186/

Wnioskodawczyni zawierała umowy z klientami w siedzibie firmy, a także dojeżdżała na spotkania bezpośrednio do klientów.

/zeznania świadka E. Ż.: 00:37:26, 00:41:25 – płyta CD k. 124, zeznania świadka A. R.: 01:19:10 - płyta CD k. 124, zeznania świadka R. J.: 01:55:06– płyta CD k. 124, zeznania świadka M. M.: 00:13:58 - płyta CD k. 186/

W okresach od dnia 13 stycznia 2012 roku do dnia 20 stycznia 2012 roku, od dnia 21 lutego 2012 roku do dnia 29 lutego 2012 roku, od dnia 18 kwietnia 2012 roku do dnia 29 kwietnia 2012 roku A. J. była niezdolna do pracy.

/zwolnienia lekarskie (...) część C akt osobowych w kopercie k. 110/

W dniu 11 czerwca 2012 roku u A. J. stwierdzono 6 tydzień ciąży, jako datę ostatniej miesiączki wskazano dzień 30 kwietnia 2012 roku, przewidywany termin porodu określono na dzień 4 lutego 2012 roku. Zlecono wnioskodawczyni przyjmowanie leków podtrzymujących ciążę.

/karta ciąży – koperta k. 109/

Od dnia 11 czerwca 2012 roku wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy i do dnia 24 stycznia 2013 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim.

/zwolnienia lekarskie (...) część C akt osobowych w kopercie k. 110/

Płatnik składek nie zatrudnił nikogo na stanowisku kierownika zespołu sprzedaży w trakcie nieobecności wnioskodawczyni, kierowaniem zespołem ponownie zajął się prezes zarządu i prokurent spółki.

/zeznania świadka R. J.: 01:58:59 – płyta CD k. 124, zeznania świadka A. W.: 00:56:41 - płyta CD k. 186 /

W dniu 25 stycznia 2013 roku A. J. urodziła dziecko – syna I..

/kopia odpisu skróconego aktu urodzenia – koperta k. 109/

Płatnik składek wypłacił wnioskodawczyni wynagrodzenie w następujących wysokościach: w miesiącu styczniu 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 2.933,33 zł brutto oraz tytułem premii uznaniowej w kwocie 4.000,00 zł brutto; w miesiącu lutym 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 4.456,81 zł brutto (w tym wynagrodzenie za czas choroby) oraz tytułem premii uznaniowej w kwocie 3.000,00 zł brutto, w miesiącu marcu 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 4.000,00 zł brutto oraz tytułem premii uznaniowej w kwocie 4.000,00 zł brutto; w miesiącu kwietniu 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 4.608,96 zł brutto (w tym wynagrodzenie za czas choroby) oraz tytułem premii uznaniowej w kwocie 1.000,00 zł brutto; w miesiącu maju 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 4.000,00 zł brutto (w tym wynagrodzenie za czas urlopu) oraz tytułem premii uznaniowej w kwocie 1.000,00 zł brutto; w miesiącu czerwcu 2012 roku tytułem wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 4.094,53 zł brutto (w tym wynagrodzenie za czas choroby i urlopu).

/karta wynagrodzeń dla pracownika za okres od dn. 1.01.2012 r. Do dn. (...).2012 r. – część B akt osobowych w kopercie k. 110/

Oprócz wnioskodawczyni, także inni pracownicy, którzy zajmowali się sprzedażą kredytów otrzymywali premię w pierwszym miesiącu zatrudnienia (m.in. K. B. (1), E. B., K. B. (2), M. B., A. F. (1) i inni). Byli to pracownicy zatrudnieni m.in. na stanowiskach doradca klienta, specjalista ds. sprzedaży.

/lista pracowników – k. 199 – 204; listy płac – k.161/

Wynagrodzenie było wypłacane pracownikom przez płatnika składek zasadniczo na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy ((...)), kilku pracowników, w tym skarżąca otrzymywali wynagrodzenie w gotówce.

/kopia szczegółowych list płac – koperta k.161/

Płatnik składek rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne A. J.

z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwotach: 0,00 zł za miesiąc styczeń 2012 roku, 6.933,33 zł za miesiąc luty 2012 roku, 5.800,00 zł za miesiąc marzec 2012 roku, 8.000,00 zł za miesiąc kwiecień 2012 roku, 3.400,00 zł za miesiąc maj 2012 roku, 5.000,00 zł za miesiąc czerwiec 2012 roku, 1.333,33 zł za miesiąc lipiec 2012 roku, 0,00 zł za miesiące od sierpnia 2012 roku do stycznia 2014 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto zestawienie wysokości podstaw wymiaru składek w okresie od stycznia do kwietnia 2014 r. – k. 243/

Po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego wnioskodawczyni wróciła do pracy od miesiąca stycznia 2014 roku i pracowała do końca marca 2014 roku, po czym rozpoczęła pracę w innym przedsiębiorstwie o podobnym profilu. Po powrocie do pracy wnioskodawczyni zajmowała stanowisko sprzedażowe i zajmowała się wyłącznie sprzedażą bezpośrednią, gdyż stanowisko kierownika zostało powierzone innemu pracownikowi, jej wynagrodzenie zostało obniżone do kwoty 1.900,00 zł plus premia uznaniowa.

/ zeznania świadka R. J.: 01:55:06 – płyta CD k. 124, zeznania wnioskodawczyni J. S. (1): 00:06:27, 00:20:25 – płyta CD k. 235, zeznania wnioskodawczyni A. J.: 00:21:28 – płyta CD k. 124 w zw. z 00:05:55, 00:25:04 – płyta CD k. 235/

Płatnik składek rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne A. J.

z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwotach: 1.142,86 zł za miesiąc luty 2014 roku, 5.145,00 zł za miesiąc marzec 2014 roku, 5.639,61 zł za miesiąc kwiecień 2014 roku.

/okoliczność bezsporna, a nadto zestawienie wysokości podstaw wymiaru składek w okresie od stycznia do kwietnia 2014 r. – k. 243 , listy płac – k.237-239 /

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z tytułu prowadzonej działalności wypracowała zysk w 2011 roku w wysokości 157.583,01 zł,
w 2012 roku w wysokości 2.429,71 zł

/rachunek zysków i strat za poszczególne za 2011 rok i 2012 rok – k. 32-79/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. akt osobowych ubezpieczonej oraz innych pracowników płatnika składek, dokumentacji medycznej skarżącej, akt rentowych ZUS, dokumentacji finansowej płatnika składek, zestawienia pracowników i wysokości otrzymywanych przez nich premii, zestawienia wysokości podstaw wymiaru składek ubezpieczonej oraz w oparciu o zeznania świadków: N. K., R. J., J. W., A. W., A. R., M. M., E. Ż., D. R., J. P. (2), a także wnioskodawczyni A. J. oraz zeznającej w imieniu odwołującej się spółki prezesa zarządu J. S. (1).

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający, by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 2 stycznia 2012 roku stanowią kwoty, od jakich płatnik rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne tj. kwota 4.000,00 zł brutto plus premia uznaniowa, czy też ustalenie wysokości wynagrodzenia A. J. było dokonane jedynie w celu znacznego podwyższenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i wnioskodawców, w których wskazali na realność otrzymanego przez skarżącą w spornym okresie wynagrodzenia określonego w umowie o pracę oraz realność wysokości wypłaconych premii.

W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne i wzajemnie niesprzeczne. Wersję zdarzeń przedstawioną przez skarżących potwierdzają liczni świadkowie zeznający w tej sprawie, w osobach pracowników płatników składek: N. K., R. J., J. W., A. W., A. R., M. M. a zatem osób posiadających szczegółową wiedzę, co do spornych okoliczności oraz w osobach klientów płatnika składek E. Ż., D. R. i J. P. (2), z którymi wnioskodawczyni

w spornym okresie miała kontakt i pośredniczyła w zawarciu przez nich umów kredytowych.

Z zeznań świadków i odwołujących jasno wynika, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała obowiązki pracownicze na stanowisku kierownika działu sprzedaży, które wcześniej zajmował inny pracownik płatnika składek i otrzymywała na nim analogiczne do niego wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.000,00 zł. Ponadto z zeznań tych wynika, że wszyscy pracownicy odwołującej się spółki, którzy zajmowali się sprzedażą kredytów oprócz wynagrodzenia zasadniczego otrzymywali premie uznaniowe.

Strony w sposób wiarygodny umotywowały przyczyny zatrudnienia A. J. i podstawę ustalenia wysokości jej wynagrodzenia. Wnioskodawczyni została zatrudniona przez płatnika składek na stanowisku kierownika działu sprzedaży, ponieważ osoba uprzednio je zajmująca stała się niezdolna do pracy i przewidywano jej długą nieobecność. Ponadto A. J. zatrudniona we wcześniejszym okresie w odwołującej się spółce na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży dała się poznać, jako dobry pracownik i już wówczas starała się o zatrudnienie jej na stanowisku kierowniczym. Osoby przyjmujące wnioskodawczynię do pracy, znały ją także z poprzedniego miejsca pracy i wysoko oceniły jej umiejętności, w związku z czym skarżąca miała dobrą pozycję przy negocjacji wysokości swojego wynagrodzenia. Nadto wysokość wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawczyni nie była wygórowana, albowiem mieściła się w zakresie płac pozostałych pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych. Zeznania świadków i wnioskodawczyni w tym zakresie wzajemnie się uzupełniają i są wiarygodne, a także znajdują potwierdzenie w aktach osobowych wnioskodawczyni i pracownika zajmującego wcześniej to samo stanowisko, a także w przedłożonych listach płac innych pracowników płatnika składek.

Z zeznań wszystkich świadków w osobach pracowników płatnika składek, a także z przedłożonych list płac i wykazów dotyczących wysokości wypłacanych premii wynika, że pracownicy zajmujący się sprzedażą kredytów otrzymywali oprócz wynagrodzenia zasadniczego premie uznaniowe, których wysokość powiązana była z ilością zawartych przez sprzedawców umów. Podkreślić w tym miejscu należy, że kwota premii otrzymanych przed odwołującą w poszczególnych miesiącach koreluje z wykazem ilości zawartych przez nią umów. Ponadto wysokość premii wypłaconych A. J. jest zbliżona do wysokości premii innych pracowników zajmujących się sprzedażą, które niejednokrotnie były wielokrotnie wyższe od uzyskiwanych przez ubezpieczoną. A. J. otrzymywała premie w stałej wysokości, jednakże ta okoliczność nie oznacza, w ocenie Sądu, że miała na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego od nowej wyższej podstawy wymiaru. Z załączonych przez płatnika list płac wprost wynika, że inni pracownicy również otrzymywali takie świadczenie w stałej wysokości (i tak np. w styczniu 2012 roku: K. A. – 500 zł, G. J. – 1.500 zł, A. K. -kierownik zespołu – 6.500 zł, A. R. – 1.500 zł, K. W. – 1.500 zł; w lutym 2012 roku: A. F. (1) – 1.500 zł, G. J. – 1.500 zł, w marcu 2012 roku: S. B., G. J. i A. F. (2) – 500 zł, K. K.). Należy także zważyć na sam charakter premii uznaniowej. Uznaniowy jej charakter polega na tym, że zarówno przyznanie jej pracownikowi, jak i określenie wysokości nagrody należy do zakresu swobodnego uznania pracodawcy. Ponadto zdaniem Sądu, bez znaczenia pozostaje kwestia wypłaty premii wnioskodawczyni w pierwszym miesiącu zatrudnienia. Oprócz wnioskodawczyni, także inni pracownicy, którzy zajmowali się sprzedażą kredytów otrzymywali bowiem premie w pierwszym miesiącu zatrudnienia. Byli to pracownicy zatrudnieni m.in. na stanowiskach doradca klienta, specjalista ds. sprzedaży, a więc zajmujący się, tak jak i wnioskodawczyni sprzedażą kredytów.

Znamiennym jest również, że po powrocie wnioskodawczyni do pracy, po okresie urlopu macierzyńskiego, A. J. wprawdzie ponownie zajęła stanowisko specjalisty ds. sprzedaży, co wiązało się ze zmniejszeniem jej wynagrodzenia zasadniczego o połowę, jednakże nadal otrzymywała premie, a wysokość jej łącznego wynagrodzenia za miesiące marzec i kwiecień 2014 roku nie odbiegała znacząco od wynagrodzeń osiągniętych w spornym okresie.

W ocenie Sądu analiza zestawienia przychodów, kosztów i dochodów uzyskiwanych przez płatnika składek w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku pozwala na stwierdzenie, że płatnika składek stać było na zatrudnienie pracownika na stanowisku kierownika z uposażeniem miesięcznym w kwocie 4.000,00 zł brutto oraz na wypłacanie premii. Odwołująca się spółka miała wysoki obrót, a instytucje finansowe, których produkty sprzedawała wypłacała jej prowizję od zawieranych za jej pośrednictwem umów. Podkreślić także należy, że uzależnienie wynagrodzenia sprzedawców od wartości

i ilości sprzedawanych przez nich produktów, czy usług jest powszechnie przyjętą praktyką.

Ostatecznie należy wskazać, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie świadczy o tym, że nawiązując stosunek pracy wnioskodawczyni nie była w ciąży, albowiem z dokumentacji medycznej wprost wynika, że dopiero w dniu 11 czerwca 2012 roku tj. w 6 tygodniu ciąży wnioskodawczyni powzięła wiadomość, że spodziewa się dziecka, a zatem po 5 miesiącach od zatrudnienia. Nie można zatem odwołującym się przypisać działania zmierzającego do ustalenia wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania wysokich świadczeń w związku z chorobą i macierzyństwem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające

w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 wspomnianej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

W związku z powyższym wskazać należy, że wysokości wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych ma istotne znaczenie z uwagi na okoliczność, że ustalenie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc w oparciu o wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, czy różnego rodzaju dodatki, nagrody, premie itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydatkuje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu

Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 roku, III UK 26/07, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni w dniu 2 stycznia 2012 roku zawarła umowę o pracę z (...) Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na podstawie której została zatrudniona na stanowisku kierownika działu sprzedaży za wynagrodzeniem

w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie, ponadto miała prawo do premii uznaniowej. Ważność tej umowy w zakresie wysokości wynagrodzenia oraz kwoty podstaw wymiaru, od których płatnik rozliczył składki zostały zakwestionowane przez organ rentowy, który zarzucił stronom umowy obejście przepisów prawnych polegające na świadomym zamiarze osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu.

W tym miejscu stwierdzić należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że A. J. powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2012 roku tj. do kwoty 1.600,00 złotych. Należało zatem ustalić, czy postanowienia umowy o pracę z dnia 2 stycznia 2012 roku były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłacona A. J. za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także względem interesu publicznego. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w przepisie art. 353 § 1 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych. Co prawda w tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) przyjęto, że „cel zawarcia umowy o pracę w

postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.)”, a w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) stwierdzono, iż „stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)”, to - pomijając, że rozstrzygnięcia te zapadły w odmiennych niż oceniany stanach faktycznych - trzeba zauważyć, że dotyczą one kwalifikowania opisanych zachowań w aspekcie ich zgodności z prawem, nie rozważając czy nie naruszają one zasad współżycia społecznego. Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, iż ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryterium godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny oraz treść art. 13 k.p., należy stwierdzić, że przymiot „niegodziwości” będzie posiadała przede wszystkim płaca rażąco za niska. Nie oznacza to jednak tego, że znamię „niegodziwości” nie może również dotknąć płacy rażąco wysokiej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia

7 sierpnia 2001 r., I PKN 563/00, OSNP 2002 Nr 4, poz. 90). Tym samym brak jest przeciwwskazań do tego, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą mogłyby być oceniane przez pryzmat zasad współżycia społecznego, jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości, a zatem w sytuacji ich nadmiernej (rażąco nieproporcjonalnej) wysokości. W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy podkreślał bowiem, że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych godziwość wynagrodzenia - jedna z zasad prawa pracy - zyskuje dodatkowy walor aksjologiczny, albowiem w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochrony interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem mimo tego, iż postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłyby się w ramach art. 353 1 k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, możliwe jest - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdził, iż ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej A. J. nie może zostać uznana za wygórowaną i stanowiła wynagrodzenie godziwe oraz adekwatne do jakości i ilości pracy świadczonej przez ubezpieczoną.

Należy zwrócić uwagę, iż bezsporne jest to, że A. J. wykonywała pracę na rzecz (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto jak ustalono w toku postępowania efektem jej pracy był wzrost przychodów spółki, albowiem oprócz wykonywania obowiązków związanych z kierowaniem zespołem sprzedawców, sama zajmowała się sprzedażą, pośrednicząc w zawieraniu umów kredytowych, za co spółka otrzymywała stosowną prowizję. Istotnym jest również, że charakter obowiązków wykonywanych w związku z pełnieniem funkcji kierownika, tj. m.in. wdrażanie nowych pracowników, motywowanie pracowników do pracy, rozliczanie planów sprzedażowych, i prowadzenie szkoleń wpływało z kolei na efekty sprzedaży prowadzonej przez członków jej zespołu, a zatem w efekcie końcowym na przychody pracodawcy.

Podkreślić także należy, że z ustalonych okoliczności wynika, iż pracodawca sam zabiegał o zatrudnienie ubezpieczonej i chciał, aby oprócz wykonywania obowiązków kierownika nadal zajmowała się sprzedażą bezpośrednią, bowiem zarówno prezes zarządu, jak i prokurent odwołującej się spółki znali ją z poprzedniego miejsca zatrudnienia i wiedzieli, że jest bardzo dobrym sprzedawcą. Okoliczność ta świadczy o tym jak cennym pracownikiem dla odwołującego była A. J..

Zwrócić należy także uwagę na to, że A. J. została zatrudniona przez odwołującego na istniejącym już stanowisku pracy, na którym poprzedni pracownik otrzymywał analogiczne do ustalonego dla ubezpieczonej wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.000,00 zł. Ponadto wynagrodzenie to było zbliżone do wysokości uposażenia pozostałych pracowników zajmujących stanowiska kierownicze.

Nie sposób też pominąć, że wszyscy pracownicy zajmujący się u płatnika składek sprzedażą byli uprawnieni do premii, której wysokość niejednokrotnie znacznie przekraczała wysokość premii przyznanych w spornym okresie A. J.. Tym samym, brak było podstaw do pozbawienia tego składnika wynagrodzenia ubezpieczonej, w sytuacji, gdy jak udowodniono pośredniczyła ona w zawarciu kilkunastu umów kredytowych, a ilość zawieranych w poszczególnych miesiącach umów z jej udziałem, korespondowała z przyznaną kwotą premii. Nie ma zatem w tym przypadku mowy o dysproporcji między wysokością premii uzyskiwanych przez wnioskodawczynię, a wysokością premii pozostałych sprzedawców.

Zaznaczyć także należy, że A. J. posiadała kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na powierzonym jej stanowisku, albowiem przede wszystkim posiadała doświadczenie w zakresie sprzedaży produktów finansowych, w czym osiągała bardzo dobre wyniki. Dodatkowo we wcześniejszym okresie pracowała już u płatnika składek, który znał doskonale jej kompetencje i predyspozycje, co uzasadniało, zdaniem Sądu, zatrudnienie jej na stanowisku kierownika działu sprzedaży.

Ostatecznie niezwykle istotnym jest, iż bezspornym było w sprawie, że A. J. w momencie nawiązania stosunku pracy nie była w ciąży. Wystąpienie okoliczności powodującej konieczność skorzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego nastąpiło dopiero po upływie ponad 5 miesięcy od nawiązania stosunku pracy. Nie można zatem stronom kwestionowanej umowy o pracę przypisać działania zmierzającego do ustalenia wysokiego wynagrodzenia celem wyłudzenia świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Podkreślić należy w tym miejscu, że to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego,

w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Reasumując, należy stwierdzić, że na gruncie niniejszej sprawy, nie może budzić wątpliwości fakt, iż postanowienia umowy o pracę z dnia 2 stycznia 2012 roku ustalające wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej, a także czynności polegające na wypłaceniu jej premii uznaniowej były ważne, albowiem nie były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie (...) § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, iż miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. J. z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. od dnia 2 stycznia 2012 roku stanowi kwota wskazana w umowie o pracę to jest 4.000,00 zł brutto plus premia uznaniowa.

Natomiast na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz odwołujących (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwoty po 60,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 11 ust. 2, w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta rentowe.

18.01.2016r.